

ဝိတ်ကျွမ်းချိမ်းအေးအေး

သေမှီမကြောက်နင်း

တစ်ဖက်ဘက်မတွေ့နှင့်

ရန်သူကိုမရွာင်ရှားလေနှင့်

မဝဝ.မူးချင်း

လူပေါက်လူ

ချမ်းသာရေးလမ်းညွှန်

မြန်မာ့စာပေကလောင်

mgvye.com

ဝဝ ပ.မှူးရင်း

လူပေါက်လူ

ချမ်းသာရေးလမ်းညွှန်

သင်၏ အကြီးဆုံးသောရန်သူကား ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်၏။
 ထိုစိတ်ဒုက္ခကို သုခဖြစ်အောင်မှာ တွေ့ရှိသမျှ ဒုက္ခတို့ကို
 ခုခံတွန်းလှန်ဖြိုဖျက်ခြင်း နည်းလမ်းပင်ဖြစ်၏။
 လူပြည်၌ ဒုက္ခကင်းသောနေရာဟူ၍ မရှိ၊
 တောတောင်အတွင်း၌ ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုးရှိ၏။
 ထိုအတူ မြို့ကြီး၊ ပြကြီး ဇနပုဒ်၌လည်း သူခိုး၊ ဓားပြ၊ မော်တော်ကား စသည့်
 ဘေးအမျိုးမျိုး ပြည့်ပြီး၍ နေလေ၏။ ထိုရန်သူအမျိုးမျိုးတို့ကို
 ကျွန်ုပ်တို့ ရှောင်ရှား၍ နေပါက ကမ္ဘာလောကကြီးတွင် နေစရာ မရှိတော့ပြီ...။
 ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ရန်သူအပေါင်းတို့ကို
 တိုင်းရှောင်မနေပူ၍ တွေ့သမျှ ရန်သူ၊ ဒုက္ခအပေါင်းတို့ကို
 တွန်းလှန်ဖြိုဖျက် နှိမ်နင်းကာ
 တိုးတက်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရာသည်။

PMN0065

1,800.00KS

mgyc.com

mgyc.com

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

လူပေါ်ကလူ
နှင့်
ချမ်းသာရေးလမ်းညွှန်
ပီမိုးနင်း

- ရန်သူကို မရှောင်ရှားလေနှင့်
- တစ်ဖက်သတ် မတွေးနှင့်
- သေမှာမကြောက်နှင့်

မြန်မာ့ဗဟိုစာရိတ်နှိပ်ခြင်း၊ ၂၀၂၀

လူပေါ်ကလူနှင့်ချမ်းသာရေးလမ်းညွှန်၊ ပီပိုးနှင့်
စာမျက်နှာ ၁၅၀ မျက်နှာ၊ ၁၃ စင်တီ x ၁၉ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း။
ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။
၂၀၂၀၊ ဇူလိုင်လ၊ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ခြင်း၊ အုပ်စု ၅၀၀၊
၁၉၇၁ မိုးဦးပန်းစာပေ၏ တတိယအကြိမ်။
ရောင်းစျေး ၁ ၈ ၀ ၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705
www.facebook.com/SKCCmyanmarbook
www.skccmyanmarbook.com

လူပေါ်ကလူ

mgyc.com

mgyc.com

(၁)

ရန်သူကို မရှောင်ရှားလေနဲ့

သင်၏ အကြီးဆုံးသောရန်သူကား ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်၏။ ထိုစိတ်ဒုက္ခကို သုခဖြစ်အောင်မှာ တွေ့ရှိသမျှဒုက္ခတို့ကို ခုခံတွန်းလှန်ဖြိုဖျက်ခြင်း နည်းလမ်းပင်ဖြစ်၏။ လူ့ပြည်၌ ဒုက္ခကင်းသောနေရာဟူ၍ မရှိ၊ တောတောင်အတွင်း၌ ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးရှိ၏။ ထို့အတူ မြို့ကြီး၊ ပြကြီး ဇနပုဒ်၌လည်း သူခိုး၊ ဓားပြ၊ မော်တော်ကား စသည့် ဘေးအမျိုးမျိုး ပြည့်ဖြိုး၍ နေလေ၏။ ထိုရန်သူအမျိုးမျိုးတို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ ရှောင်ရှား၍ နေပါက ကမ္ဘာလောကကြီးတွင် နေစရာမရှိတော့ပြီ...။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ရန်သူအပေါင်းတို့ကို တိမ်းရှောင်မနေ မှု၍ တွေ့သမျှရန်သူ၊ ဒုက္ခအပေါင်းတို့ကို တွန်းလှန်ဖြိုဖျက် နှိမ်နင်းကာ တိုးတက်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရာသည်။

*

(၂)

ဆင်းရဲလျှင် ဟန်ပြ - ချမ်းသာလျှင် မာန်ချ

ဆင်းရဲခြင်းသည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်းနှင့် မဟာမိတ် မဟုတ်သော်လည်း တိုက်ရိုက် ဖိလာဆန့်ကျင်ဘက်ဟု မဆိုသာပေ။ အဓိပ္ပာယ်ကား ဆင်းရဲလျှင် မသန့်မရှင်း မစင်မကြယ် နေရမည်မဟုတ်ဟု ဆိုလိုခြင်းပေတည်း။

သို့သော်လည်း အများအားဖြင့် ဆင်းရဲသော မြန်မာလူမျိုးများသည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်းနှင့် ဖိလာပြု၍နေသူတွေသာ များကြလေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဆင်းရဲခြင်းကို မွဲခြင်းဟု ခေါ်ကြလေသည်။ မွဲခြင်း ဆိုသည်မှာ အရောင်အဆင်းမရှိ၊ မှေးမှိန် စုတ်နပ်ညစ်ညူးသော အဝတ်စုတ်နှင့် အသွင်တူလေသည်။

စင်စစ်မှာ ဆင်းရဲလေလေ၊ သန့်ရှင်းလေလေသာဖြစ်ဖို့ ရှိလေသည်။ ဆင်းရဲသဖြင့် အဝတ်တစ်ထည် ကိုယ်တစ်ခုသာရှိသူမှာ လျှော်ဖွပ်ခြင်း အလုပ်ကို အများကြီးလုပ်ဖို့မရှိ၊ လက်ရှိ တစ်ထည်၊ နှစ်ထည်မျှကို

သာ လျှော်ဖွပ်ဖို့ရှိသဖြင့် သာ၍ပင် စင်ကြယ်ဖို့ ရှိလေသည်။ အဘယ်မျှပင် ဆင်းရဲစေကာမူ တစ်ထည်က နှစ်ထည် လဲလှယ်စရာမရှိအောင် မဖြစ်နိုင်ပေ။ ဆွေမျိုးဉာတိ၊ အသိအကျွမ်းထံမှ အကူအညီအနည်းငယ်ရရှိဖို့ လိုလေရာ အနည်းဆုံးတစ်ထည်ကို လျှော်ဖွပ်ခိုက်မှာ လဲလှယ်ဖို့ တစ်ထည် လောက်ကား ရှိရပေမည်။ မကျန်းမမာ၍ မလုပ်နိုင်၊ မကိုင်နိုင် ကြည့်ရှု ကူညီနိုင်သူ လုံးဝကင်းမဲ့မှသာ ညစ်နွမ်းဖို့ရှိလေသည်။ ထိုမျှလောက် အတိဒုက္ခမရောက်က ဤပထဝီမြေပေါ်၌ တစ်ကိုယ်တည်းနေရသူ မဟုတ်ပါဘဲလျက် မနုဿ လူအချင်းချင်း၏ စွန့်ပစ်ခြင်းကို ခံရအံ့။ ထိုမိန်းမ၊ ထိုယောက်ျားမျိုးမှာ အလွန်အလွန် ညံ့ဖျင်းသော သူများသာ လျှင်ဖြစ်ရာ၏။ ရှိသမျှ လူအပေါင်းတို့၏ မုန်းထားခြင်း၊ ပစ်ပယ်ခြင်းကို ခံယူသူများသော်လည်းကောင်း ဖြစ်ရပေမည်။ ထိုလူမျိုး မိန်းမမျိုးမှာ ကြီးလေးသော အပြစ်တစ်ခုရှိသဖြင့် မနုဿ လူဟူသမျှနှင့် မသင့်သူ သော်လည်းကောင်းဖြစ်ရာ၏။ ကိုယ်တိုင် ဆိုးသွမ်းယုတ်မာသူများသော် လည်းကောင်း ဖြစ်ရပေမည်။

နေရာထိုင်ခင်းမှာလည်း ထန်းပလပ်တဲပင် ဖြစ်စေကာမူ ဆင်းရဲ ခြင်းကြောင့် မသန့်မရှင်း ဖြစ်ဖို့မရှိပေ။ အခင်းမှာ ကြမ်းခင်းမဟုတ် ပထဝီမြေ မိခင်ကြီး၏ ပြောင်တလင်းပြင် မြေရင်ခွင် ဖြစ်စေကာမူ ရှင်းလင်းသပ်ရပ်အောင် ထားနိုင်ဖို့ နည်းလမ်းရှိလေသည်။

သို့ဖြစ်လေရာ ဆင်းရဲခြင်းကြောင့် မည်းညစ်ပေရေစုတ်ပြတ် ၍နေရခြင်းသည် ဆင်းရဲသူ၏အပြစ်သာဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ဆင်းရဲသော်လည်း သန့်ရှင်းတင့်တယ်စွာ နေတတ်သော ယောက်ျား မိန်းမသည် ကြာမြင့်စွာ ဆင်းရဲ၍ နေမည်မဟုတ်ပေ။ ၎င်းတို့၏ အသွင် အပြင်ကို မြင်ရုံမျှဖြင့် ဆင်းရဲစုတ်နပ်ခြင်းသည် ၎င်းတို့နှင့်မဆိုင်၊ ၎င်းတို့ နေရာအခြေသည် ဆင်းရဲခြင်းမဟုတ်၊ ၎င်းတို့၏ ဆိုင်ရာ အခြေအနေ

ဆိုင်ရာနေရာသို့ပြန်၍ ရောက်ရမည်သာ။ အတွေးအထင်ဓာတ်သည် ဖြစ်သူဟူသမျှမှာ ပေါ်ပေါက်ရမည်သာတည်း။ ထိုစိတ်ပေါ်ပေါက်ခြင်း သည် ဆင်းရဲသူကို ချမ်းသာအောင် ဆန္ဒဓာတ်အစွမ်းဖြင့် ကူညီခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

ထို့ပြင်မှတစ်ပါးလည်း သပ်ရပ် သန့်ရှင်းသောအသွင်ကို မည်သူ မဆို လိုလားနှစ်သက်၏။ ဆင်းရဲသူနှစ်ယောက် အလုပ်အကိုင် အရှာ ထွက်ရာ၌ စုတ်နုပုံ ညစ်ပေသူထက် သပ်ရပ်သန့်ရှင်းသူမှာ အလုပ်အကိုင် ရဖို့ အခွင့်အလမ်း ပို၍များလေသည်။ အကြောင်းမူကား အများလူတို့၏ စိတ်ဓာတ်၌ ထိုသူသည် ဆင်းရဲစုတ်နုပုံသူ မဟုတ်ဟူသော Imagi- nation ခေါ် အထင်အမြင်ဓာတ်မျိုးကို ထားရှိရမည်ကား အမှန်ပေ။

လူအများ၏ အထင်အမြင်စိတ်မှာ တန်ခိုးသတ္တိမကင်းပေ။ ထို တန်ခိုးအရှိန်သည် သပ်ရပ်သန့်ရှင်းသော ဆင်းရဲသူအား ကောင်းကျိုး ကို ဖြစ်စေနိုင်လေသည်။

ထို့အပြင် အဘယ်မျှပင် ဆင်းရဲစေကာမူ သပ်ရပ်သန့်ရှင်းသူမှာ လူထဲသူထဲ ဝင်ရန်မခက်ပေ။ စုတ်နုပုံညစ်ပေသူမှာ မိမိ၏လိပ်ပြာကို မိမိလန့်သောကြောင့် လူထဲကိုမတိုးရဲ၊ လူထဲသို့ ဦးခေါင်းကို မထောင်ရဲ၊ သို့မထောင်ရဲက ကြောက်စိတ်သည် သိသိသာသာ လွှမ်းမိုး၍ လာတတ် လေသည်။ ကြောက်စိတ် လွှမ်းမိုး၍လာသောအခါ မကြံရဲ၊ မစည်ရဲ၊ မလုပ်ရဲ၊ မကိုင်ရဲ၊ မပြောရဲမဆိုရဲ၊ ကျာပွတ်ဖြင့် အနှက်ခံရသော သုနက္ခ ခွေးသတ္တဝါ အမြီးကုပ်သလို ကုပ်လျက် မထင်မပေါ် အကြောက်တည်း ဟူသော အမှောင်၌ နစ်မြုပ်နေမည်သာတည်း။ ထိုကဲ့သို့ မထင်ပေါ် သောသူမှာ အဘယ်နည်းဖြင့် အောင်မြင်တိုးတက်ခြင်း စင်ပေါ်သို့ ရောက် နိုင်မည်နည်း။

*

(၃)
သခင်စိတ်

ကြီးပွားဖို့ရန် အလုပ်ပင်ပန်းစွာ လုပ်ဖို့မလို၊ သတိ၊ ပညာ၊ အလိမ္မာ
နှင့် အပျော်ကိုနိုင်ဖို့သာလို၏။ “ပင်ပန်းစွာလုပ်ဖို့လည်းမလို၊ အပျင်း
ကိုလည်း နိုင်ရမည်ဟူသောစကားသည် ဖိလာဆန့်ကျင်သော စကား
မဟုတ်ပါလား” ဟု မေးဖွယ်ရှိလေသည်။

ပျင်းသောလူများစွာတို့သည် အလုပ်ကို ပင်ပန်းစွာ လုပ်ကြရ၏။
ပျင်းသဖြင့် ထိုကဲ့သို့ လုပ်ကြရလေသည်။ မပျင်းလျှင် ထိုကဲ့သို့ ပင်ပန်း
စွာလုပ်ဖို့မလိုပေ။

ပျင်းသောသူသည် မလုပ်ဘဲမနေနိုင်၊ မလုပ်လျှင် ငတ်တော့မည်
ဟူသော ဘေးကြီးနှင့် ရင်ဆိုင်နီးနီးတွေ့မှ အလုပ်ကို လုပ်ကြလျက်
ထိုကဲ့သို့ အကျပ်အတည်း မတွေ့သေးသမျှ အေးအေးဆေးဆေး ဒူး
ကလေး နဲ့ကာ လက်ဖက်ရည်အိုးနှင့် ပျော်၍နေတတ်ကြလေသည်။

ဝီရိယဆိုသည်မှာ ပင်ပန်းစွာ လုပ်ခြင်းကိုမဆိုလို၊ နိုးကြားထကြွ

ခြင်းကို ဆိုလို၏။ ယခုထ၍ သွားရမည့်ကိစ္စကို နက်ဖြန်သို့ရွှေ့ခြင်း သည် ပျင်းခြင်းဖြစ်၏။ ယခုထ၍လုပ်ခြင်းကို ဝီရိယဟု ခေါ်လေသည်။ အလုပ်မှာ ပင်ပန်းဖို့မလိုပေ။

အရေးကြီးအောင် မစောင့်ဘဲ အရေးမကြီးဘဲလျက် အလုပ်ကို ပြီးစီးစေခြင်း၊ အသင့်ရှိစေခြင်းသည် ထကြွလုံ့လ၏ အကျိုးဖြစ်လေ သည်။ ပင်ပန်းလုံ့လမဟုတ်၊ ထကြွလုံ့လဖြစ်၏။ ထကြွလျှင် လုံ့လရှိ ၏။ ပင်ပန်းမှ လုံ့လရှိသူဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူခြင်း မပြုအပ်ပေ။

ထကြွသောသူ၊ နိုးကြားသောသူမှာ မပင်ပန်းဘဲ ကိစ္စပြီးသဖြင့် လုံ့လရှိသူ၊ ဝီရိယရှိသူဟု ခေါ်ဆိုရလေသည်။ သင့်လျော်သော အချိန်၌ ထကြွလုပ်ကိုင်သူအား အခါအခွင့်က ကူညီသဖြင့် အလုပ်မှာ သက်သာ လေသည်။ လုပ်ရမည့်အချိန်၌ မလုပ်ဘဲ ပျင်းရိဖင့်နွဲ့၍ နေချေက အလုပ် နောက်ကျသည့်အတွက် ပိုမိုပင်ပန်းခံ၍ လုပ်ရလေသည်။

ထိုလူမျိုးသည် ကျွန်စိတ်၊ ကူလီစိတ်ရှိသော လူမျိုးဖြစ်လေသည်။ အကြောင်းမူကား မလုပ်လျှင် ငတ်မည်ဟူသော စိတ်ကပင် ထင်သော ကြောင့်သာ ပင်ပန်းခံကြရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

အရေးမကြီးမီက တင်ကြို၍ အချိန်ရှိသလောက် အသုံးပြုကာ နိုးကြားသောသူမှသာ တကယ်ဝီရိယရှိသဖြင့် သခင်စိတ်ရှိသူ ဖြစ်သည် ဟု ဆိုနိုင်လေသည်။ ထိုသူသည် အလုပ်၏ ကျွန်မဟုတ်၊ အလုပ်၏ သခင်ဖြစ်လေသည်။

တစ်နေ့လုံး ကူလီလုပ်နေရသူများကို အခါခပ်သိမ်း ဝီရိယရှိသူ များဟု မဆိုနိုင်၊ မလုပ်လျှင် မဖြစ်သောကြောင့် လုပ်၍နေကြရလေသည်။ ထိုလူမျိုးမှာ အခစားကျွန်အလုပ်ကို လုပ်မှသာလျှင် လူဖြစ်နိုင်၏။ ထိုကဲ့သို့မဟုတ် မလွဲသာခြင်းမရှိ၊ မလုပ်ဘဲနေခြင်းကြောင့် ချက်ချင်း ငတ်မွတ်၍ သွားဖို့မရှိဘဲ အချိန်ရှိခိုက်မှာ မိမိအလုပ်ကို လုပ်သောသူမှာ

အားလပ်ခွင့်တွေ များစွာရနိုင်လေသည်။

ထိုလူမျိုးမှာသာ အဟုတ်တကယ် ကြီးပွားနိုင်လေသည်။ ထိုလူမျိုး
မှာ မိမိ၏ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်ကိုလည်းကောင်း ခိုင်းသူများ
ဖြစ်ကြလေသည်။

ကြီးပွားလိုသောသူသည် မိမိကိုယ်ကို မိမိခိုင်းရမည်။ သူတစ်ပါး
ခိုင်းမှ လုပ်ရမှန်းသိသူသည် ကြီးပွားခြင်း၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်
နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

များစွာသောသူတို့သည် တစ်လလျှင် သုံးဆယ်စား၊ လေးဆယ်စား၊
အလုပ်ကလေးကို မရမကရှာကြ၏။ သို့ရှာကြရသောအခါ နံနက် ၉
နာရီမှ ညနေ ၅ နာရီထိ လုပ်ကြရလေသည်။ အကယ်၍ မိမိတို့ကိုယ်ကို
မိမိတို့ခိုင်းချေက ထိုမျှလောက် ပင်ပန်းခံရဖို့ လိုမည်မဟုတ်ပေ။ မိမိတို့
ကိုယ်ကို မိမိတို့ ခိုင်းတတ်ကြချေက ထိုမျှလောက် မပင်ပန်းဘဲ ထိုထက်
ငွေဝင်များနိုင်လေသည်။

ယခုခေတ်ကာလ ပညာတတ်သူ၊ အင်္ဂလိပ်စာ တတ်သူများမှာ
သူတစ်ပါး၏ အခိုင်းအစေကိုမခံဘဲ မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ ခိုင်းတတ်ကြ
ချေက ယခုထက်များစွာ ပိုမိုကြီးပွားနိုင်ဖို့ရှိလေသည်။

သို့သော်လည်း ရိုးဖြောင့် ဖြူစင်၍ မညစ်မစုတ်သော အလုပ်မှန်က
ဂုဏ်ရှိသည်ဟုမှတ်ရမည်။ နောက်ဖေးအိမ်သာကျုံးသော အလုပ်ပင် ဖြစ်
စေကာမူ မြူနီစီပယ်ကဲ့သို့ ကြီးကျယ်၍လာသည့်အခါ၊ ဂုဏ်အသရေရှိ
အလုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရလေသည်။

မကြာမီက အောက်စဖို့(ဒ်)ဘွဲ့ လက်မှတ်ရသော ကျောင်းသား
တစ်ယောက်သည် အိုးလုပ်၍ အသက်မွေးရာ ကျော်စောထင်ရှားသည်ဟု
ကြားရလေသည်။ ယခုခေတ် ပညာတတ်သူများမှာ စာအုပ်များ၌ နည်း
လမ်းအမျိုးမျိုးတွေကို တွေ့ရှိရသဖြင့် လက်သမားလုပ်လျှင် ရှေးရိုး

လက်သမားနှင့် တူတော့မည်မဟုတ်ပေ။

ပန်းထိမ်၊ ပန်းပဲ၊ သံဖြူလုပ်လျှင်လည်း ဈေး၌ ယခုတွေ့ရသော သံဖြူပန်းထိမ်မျိုး၊ ရွာများ၌တွေ့ရသော ပန်းပဲမျိုး၊ ရွှေလိမ် ပန်းထိမ်မျိုး နှင့် တူတော့မည်မဟုတ်ပေ။

ဥရောပတိုင်း၌ ပညာတတ် ဥရောပတိုင်းသားများပင် အပ်ချုပ် သည့် အလုပ်၊ ဖိနပ်ချုပ်အလုပ်ကို လုပ်ကြရာ အင်္ဂလိပ်စကားကလေးကို သင်ရသဖြင့် ဥရောပ အငွေအသက်၊ ဥရောပ လေပုပ်ထုတ်နဲ့ကလေးနှင့် စတိုင်တင်း၍နေသူများမှာ ထိုအလုပ်များထက် မိမိတို့ကိုယ်ကို မြင့်သည် ဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည် ရူးမိုက်ခြင်း မဟုတ်ပါလော။

အင်္ဂလိပ်ကျောင်းဆရာများသည် မိမိတို့တပည့်များအား အင်္ဂလိပ် စာကြောင့် မာန်မတက်ဖို့ ဆုံးမသင်ပြကြလေသည်။

‘ရှိတ်စပီးယား’ သည် ငယ်စဉ်က မိမိဖခင်၏ အလုပ်ဖြစ်သော အမဲသား၊ သိုးသား လှီးခုတ်ရောင်းချခြင်းအလုပ်ကို လုပ်ခဲ့ရ၏။ ရှိတ် စပီးယား၏ ကျင်ငယ်ရေလောက်မျှ အဖိုးမတန်သော ‘ဘီ-အေ’ က ဈေးသည်လုပ်ရမှာ ရှက်သလား။

မပျင်းမရိ သူတစ်ပါးမခိုင်းဘဲ မိမိကိုယ်ကို ခိုင်းတတ်ချေကလည်း ကောင်း၊ ငတ်မည့် ပြတ်မည့်ဘေးကြီး မနီးမကပ် အရေးမကြီးဘဲ အလုပ်ကို လုပ်တတ်ချေကလည်းကောင်း၊ ရိုးမတောင်တက်ကာ လက် ဆွဲခြင်းကလေးတွေ၊ ဝါးကုလားထိုင်ကလေးတွေကိုပင် ကပ်စေတော့ (ချမ်းသာနိုင်လေသည်)

*

(၄)
ဇွဲဆိုမှဇွဲ

၁၇၇၅-ခုနှစ် ချမ်းအေးလှသော ဆောင်းဥတု၌ ‘ဂျင်နရယ်အားနိုး’ နှင့် ‘မောင်ဂိုမာရီ’ စစ်ဗိုလ်ကြီးများအုပ်ချုပ်သော အမေရိကန်စစ်တပ်သည် ‘ကွီဗက်မြို့’ ကို ဝိုင်းရံတိုက်ခိုက်ကြလေသည်။ ၎င်းမြို့မှာ ခိုင်လုံသော ခံတပ်မြို့ဖြစ်လေသည်။

ထိုဝိုင်းရံတိုက်ခိုက်ခြင်းမှာ ‘လိုက်ဆင်တန်’ နှင့် ‘ကွန်ကော့’ အရေးများဖြစ်ပြီးနောက် ဗြိတိသျှအင်ပါယာကြီးအား အရှိန်ပြတ်အောင် လုပ်ခြင်းဖြစ်လေ၏။ ထိုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့၌ ကိုလိုနီတပ်များသည် ကွီဗက်အောက်မြို့ကို သိမ်းယူလိုက်ကြလေသည်။ ၎င်းပြင် မွန်ထရီမြို့၌ ဗြိတိသျှတပ်မရှိခိုက်တွင် ခံတပ်ကို ဝင်တော့မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။ ခံတပ်ကို ဝင်မိက ကိုလိုနီ သူပုန်တို့အထဲတွင် ကနေဒါပြည်ကြီး ပါ၍သွားဖို့ရှိလေသည်။

ကျောဘုရင်၏ ‘ရဲဂလား’ တပ်ကလေးမရှိက အမေရိကန်တပ်များ

သည် အောင်မြင်၍ သွားဖို့ရှိ၏။ ထိုအင်္ဂလိပ်တပ်မှာ လူကလေး ငါးဆယ်ခန့်မျှသာရှိ၏။ သို့သော်လည်း ၎င်း ၅၀ တပ်သည် ဇွဲသန်သန်နှင့် အပြင်းအထန် မြို့လမ်းများကို ပိတ်ဆို့ခုခံရာ အမေရိကန်တပ်ကြီးသည် ခံတပ်ကြီးကို ရောက်အောင် မချီတက်နိုင် ရှိခဲ့လေသည်။

ထိုလူငါးဆယ်တပ်ကလေး ထိုကဲ့သို့ ဇွဲမကောင်းခဲ့ချေက ‘ယူနိုက်တက်စတိတ်’ နိုင်ငံအပါအဝင် ဖြစ်ခဲ့ဖို့ ရှိလေ၏။ ထိုပွဲ၌ အမေရိကန် ဂျင်နရယ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ‘ရစ်ချက်မောင်ဂိုမာရီ’ ကျဆုံးသောပွဲ ဖြစ်လေသည်။

ထိုပွဲ၌ ထိုငါးဆယ် တပ်ကလေး၏ ဇွဲသည် အထူးမှတ်သားဖွယ်ကောင်းလေသည်။ ထိုတပ်ကလေး ထိုမျှလောက် ဇွဲမသန်ချေက အင်ပါယာရာဇဝင် တစ်မျိုးတစ်ဖုံဖြစ်ခဲ့ဖို့ ရှိလေသည်။

လူ့ပြည်ကြီး၌ တွေ့ကြုံခဲ့ရသမျှသော အခက်အခဲ ဟူသမျှတို့ကို နိုင်နင်းပပျောက်အောင် ကုသနိုင်သော ဆေးအပေါင်းတို့တွင် ဇွဲကောင်းခြင်းသည် အစွမ်းဆုံးသော ဆေးဖြစ်လေသည်။ ထိုဆေးကို အဘယ်အခြားဆေးမျှ မမီနိုင်ပေ။

သမ္မတမင်း ကာလဝင်ကူးလစ်က ‘ဇွဲလောက် ဘယ်အရာမျှမစွမ်း’ ဟု ပြောဖူး၏။ ဉာဏ်စွမ်းလည်း ဇွဲကိုမမီပေ၊ ဉာဏ်စွမ်းရှိလျက် မကြီးပွားသူတွေ များစွာရှိကြလေသည်။ ထူးချွန်သော ဉာဏ်ရှိလျက် ဆင်းရဲ၍ နေသူတွေ များစွာရှိကြလေသည်။ သိပ္ပံပညာသည်လည်း ဇွဲကို မမီနိုင်၊ သိပ္ပံပညာတတ်တွေ ဆင်းရဲ၍နေကြသည်မှာ မြောက်မြားစွာရှိသည်။ ဇွဲကောင်းခြင်းနှင့် စိတ်ခိုင်ခြင်းသည် အလုံးစုံကို တတ်နိုင်လေသည်။

‘ရှေ့ကိုတိုး နောက်မဆုတ်နှင့် ဇွဲဆိုမှဇွဲ’ ဟူသောစကားသည် ‘မဖြစ်မနေ’ ဟူသော စကားပေတည်း။ လက်ငှေ့ကောင်း ကမ္ဘာ့ချန်ပီယံ အချို့သည် အထိုးအနှက်ခံနိုင်၍ နောက်ဆုံးတစ်ချက် ပြန်၍လဲအောင်

ထိုးနိုင်သည့်တိုင်အောင် ဇွဲသန်သူများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ၎င်းတို့ကိုယ်
တိုင် အထူးစွမ်းခြင်းကြောင့် မဟုတ်ပေ။

ဝီရိယလည်း ဇွဲကိုမမိပေ။ ဝီရိယကြီးစွာနှင့် အလုပ်လုပ်သော်လည်း
ရေရှည်လုပ်နိုင်မှ အခက်အခဲဟူသရွေ့ကို နိုင်၏။ ရေရှည်ဆိုသည်မှာ
ဇွဲဖြစ်လေသည်။ မဖြစ်မနေ ဇွဲနှင့် မဖြစ်ဖြစ်အောင်၊ မနိုင်နိုင်အောင် အမြဲ
ကြံ၍နေသူ၊ အမြဲသန်၍နေသူဖြစ်က ကြောက်ရလေသည်။

ထိုလူမျိုးသည် အဘယ်မျှပင် နိမ့်ကျသိမ်ငယ်စေကာမူ ရှင်ဘုရင်
ကဲ့သို့ ကြီးမြင့်သောသူများ၏ စော်ကားခြင်းကိုပင်မခံ၊ မမေ့မပျောက်
ကလဲ့စားမချေရသမျှ မသေသေးဟူသောစိတ်နှင့် အမြဲကြံတတ်လေ
သည်။

ဝီရိယနှင့် အဘယ်မျှ အပင်ပန်းခံစေကာမူ ဇွဲသမားလောက်
အစွမ်း ရောက်မည်မဟုတ်ပေ။ ဇွဲသမားသည် အခါခပ်သိမ်း ပင်ပန်းစွာ
အလုပ် လုပ်သည် မဟုတ်ပေ။ စွဲစွဲမြဲမြဲ စိတ်အားမလျှော့ဘဲ ကြံခြင်း၊
စွဲစွဲမြဲမြဲ စိတ်အားမလျှော့ဘဲ မှန်မှန်လုပ်ခြင်းဖြစ်လေသည်။

‘ဘိုင်ဖစ်အင်စတတ်’ ဟူသောစကားသည် တစ်လောထိုး၊ တစ်ရှူး
ထိုး လုပ်ခြင်းမျိုးကို ဆိုလို၏။ ထိုလူမျိုးသည် တစ်လော၊ တစ်ရှူးနှင့်
မဖြစ်မြောက် မအောင်မြင်သည့်အခါ စိတ်လျှော့တတ်ကြလေသည်။
စိတ်ပျက်တတ်ကြလေသည်။

ဇွဲသမားသည် တစ်လောထိုးသမားလို ချွေးထွက်အောင် အပင်ပန်း
မခံ၊ နာရီလက်တံပမာ နောက်ကိုမဆုတ်ဘဲ ရှေ့ကိုသာ သွားသူဖြစ်လေ
ရာ နာရီလက်တံသည် အဘယ်မျှပင် နှေးသော်လည်း တစ်ရက်လျှင်
၂၄ ခါပတ်မိအောင် သွားလေသည်။

ကြီးမြင့်လိုသူဟူသမျှ နာရီလက်တံကို အားကျရမည်၊ သွားသည်
ကို မြင်ပင်မမြင်ရ။ ရောက်သည်ကိုသာ မြင်ရလေသည်။ ပညာကို

တတ်လိုက အမြန်ဆုံးနည်းနှင့် တတ်အောင်သင်ရမည်ဟူ၍ မေးမြန်းကြံစည်ချေက ထိုသူသည် အမြန်ဆုံး ပညာတတ်မည်မဟုတ်။ အမြန်ဆုံး စိတ်ပျက်လိမ့်မည်။ “တစ်နေ့တစ်လံ-ပုဂံဘယ်ပြေးမလဲ” ဟူသောစကားသည် အလွန်အဖိုးတန်သော စကားဖြစ်၍ ရှေးလူကြီးများသည် ဤလို အရာမျိုး၌ ကျွန်ုပ်တို့အတွက် မီးပြတိုင်နှင့်တူသော စကားတွေကို ထားခဲ့လေသည်။

ကျောင်း၌ သူငယ်တန်းကို ဝင်၍နေသော ကလေးအတွက် ရှည်ဝေးသော သိပ္ပံစာမေးပွဲများကို လှမ်း၍ တွေးချေက စိတ်ပျက်ဖွယ် ဖြစ်ချိမ့်မည်။

ထိုအဆုံးစွန်သော နောက်ဆုံးအခြေအနေမျိုးကို မတွေးရပေ။ ကလေးတန်း၌နေစဉ် ကလေးစာကို ဂရုစိုက်ချေက ‘အင်(မ်)အေ’ ‘ဘီ-အယ်’ ‘အယ်-အယ်-ဒီ’ အဖြစ်ကို မသေလျှင် ဧကန်ရောက်ရမည်သာ တည်း။ စာတစ်အုပ်ကို စ၍ဖတ်ရာ၌ နောက်ဆုံးအခန်းကို လှန်၍ကြည့်တတ်ကြ၏။ ထိုသူများသည် ဇွဲမကောင်းသူများဖြစ်ကြလေသည်။

ကြာကြာနေမှကြီး၏။ တစ်ခဏချင်း နတ်ရေကန်ကို ဆင်းရုံနှင့် ကလေးသည် လူပျို၊ အပျို မဖြစ်နိုင်။ မဟုတ်မမှန် ဒဏ္ဍာရီစကားသာ ရှိလေသည်။ အဟုတ်တကယ်ကား မဖြစ်နိုင်ပေ။ ‘အောင့်နိုင်လျှင် အကျိုးရှိသည်’ ဟူသော ရှေးစကားသည်လည်း ဇွဲကိုပင် ဆိုလိုသည်။ မလျှော့သော လုံ့လ၊ မပျက်မပြယ်သော ဇွဲသတ္တိသည် အဘယ်အလုပ်မှာမဆို အရေးကြီးလေသည်။

ဇွဲသမားသည် ဝီရိယသမားလို ပင်ပန်းခံဖို့ မလိုပေ။ ဝီရိယသမားသည် ကူလီဖြစ်တတ်၏။ ဇွဲသမားသည်ပင် သူဌေး ဖြစ်နိုင်၏။

*

(၅)
အောင်မြင်၏

“စာရေးဆရာအချို့သည် ဟော၍သာနေကြ၏။ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် တစ်စုံတစ်ရာမလုပ်ဘဲလျက် ဟော၍နေကြသည်။ သင်တို့ရော ဘာဖြစ်မြောက်သလဲ” ဟူသော စကားမျိုးကို စဉ်းစားဉာဏ်မရှိသူ အချို့က ပြောကြလေသည်။

စာရေးဆရာများ၏ အလုပ်သည် စာရေးခြင်းဖြစ်၏။ စာရေးခြင်းဆိုသည်မှာ အကျိုးမဲ့စာတွေကို ရေးခြင်းမဟုတ်၊ ဖတ်သူများ အကျိုးခံစားရဖို့စာများ၊ လိမ္မာဖို့စာများကို ရေးကြရလေသည်။ စာရေးဆရာများ စာအုပ်ပုံနှိပ်၍ မရောင်းတတ်သောကြောင့် ကဲ့ရဲ့စရာမဟုတ်။ စာရေးဆရာများသည် မိမိအလုပ်တာဝန် ကျေပွန်၍ တိုင်းပြည်မှာ အကျိုးဖြစ်စေသည်၊ မဖြစ်စေသည်ကိုသာ စဉ်းစားဖို့လိုလေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့လို စာရေးဆရာမျိုးမှာ အခြားတိုင်းပြည်တွင် လူဖြစ်လျှင် သုံးချင်သလိုသုံး၊ သောက်ချင်သလိုသောက်၊ စားချင်သလိုစား၊ ယခုလို

ဆင်းရဲကြဖို့ မရှိပေ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ မကြွယ်ဝခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ တာဝန်မကျေသောကြောင့်မဟုတ်၊ ကျွန်ုပ်တို့ကို ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုကာ မှောင်ကိုကြိုက်လျက် မိုက်၍နေသူများအဖြစ်သာ ဖြစ်လေသည်။

ပုံနှိပ်ရောင်းချသူများမှာလည်း ငွေကုန်ခံကာ တိုင်းပြည်ကို လင်းအောင် ကြိုးစားရသော်လည်း မှောင်ထဲမှ မထွက်လိုကြသော လူမျိုး၏ တိုင်းပြည်ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းတို့မှာလည်း မချမ်းသာသဖြင့် စာရေးဆရာများအား တန်သလောက် ပူဇော်ခြင်း မပြုနိုင်ကြပေ။

စာရေးဆရာသည် ကလောင်ကို ကိုင်ကာ ထိုင်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း လောကဓာတ်တစ်ခုလုံးနှင့် ပတ်သက်သည့် ရေးစရာတွေ စိတ်ထဲသို့ အလိုလိုရောက်၍လာ၏။ သို့ဖြစ်လေရာ ကုန်သည် ဉာဏ်သမားပင် မဟုတ်သော်လည်း ၎င်းတို့မှာ အကျိုးပိုမို၍ များပြားစေနိုင်သော အကြံသစ်၊ ဉာဏ်သစ်များကို ပေးနိုင်၏။ စာရေးဆရာက မိမိနှင့်မဆိုင်သော ထိုအလုပ်များကို စိတ်၌မထား၊ ထိုအလုပ်နှင့်ဆိုင်သူများအတွက် ရေးပြီး မေ့လျော့ဖျောက်ဖျက်၍ ပစ်လေ့ရှိလေသည်။

ထိုမဆိုင်သော အကြောင်းအရာတွေကိုသာ တွေးကြံ၍နေက အဘယ်မှာ စာရေးဆရာကောင်း ဖြစ်နိုင်တော့မည်နည်း။ ရေးသော အကြောင်းအရာများမှာ တင်ကြို ကြံစည်ထားသော အကြောင်းအရာများမဟုတ်၊ ရေးသောအခါမှသာ ပေါ်လာ၍ ရေးပြီးသောအခါ ပျောက်ပျက်လေသည်။

အကယ်၍ “ငါ ဘာကိုရေးရပါမလဲ” ဟူ၍သာ ရှာကြံ၍ နေရချေက စာပေကို အဘယ်မှာ လိုက်စားနိုင်ပါတော့မည်နည်း။ စာသမားသည် အဘယ်မှာ စာအုပ်အသစ်အဆန်းပေါ်သည်၊ ဘယ်သတင်းစာ၌ ဘယ်ဆောင်းပါးရှင်သည် ဘယ်စာအုပ်မှာ ဘယ်အဖြစ်တွေရှိသည်ဟူသော အကြောင်းကိုသာ ရှာကြံ၍နေ၏။

ဆီဈေး၊ ဆန်ဈေးကို တွေး၍နေသည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော်လည်း ဆန်နှင့်ပတ်သက်၍ ရေးဖို့ရာ အခွင့်အခါကြုံသည့်အခါ ထိုအလုပ်များကို လုပ်၍နေသော သူ၊ မမြော်မမြင်သည့် အချက်အလက်များကို ရေးသားဖော်ပြနိုင်သော သတ္တိကို တစ်နည်းနည်းနှင့်ရကြ၏။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကြီးကို ရသည်မဆိုလို၊ ပညာရှိမှန်က အဘယ်အကြောင်း အရာမှာမဆို အကြံဉာဏ်ပေးနိုင်လေသည်။

ကိုယ်တိုင်မသိက သိသူများကိုမေးရ။ စုံစမ်းတန်က စုံစမ်းရလေ သည်။ သို့သော်လည်း စာရေးဆရာမှာ ရေးဖို့သာတာဝန်ရှိ၍ စုံစမ်းပြီး မဂိုတန်းကိုသွားကာ လုပ်ဖို့တာဝန်မရှိပေ။

သို့သော်လည်း ထိုအလုပ်များကို လုပ်သူများထက် စာရေးဆရာ များ သဘောအချက်မှာ ကုန်အရောင်းအဝယ်နှင့်ဆိုင်သော လောင်း ကစားသမားတွေ မွဲပြာ၍သွားသော်လည်း စာရေးဆရာများ မမွဲနိုင်။ မပျာနိုင်၊ မြန်မာပြည်မှ 'ဖို့သူဌေး' မဖြစ်ဘဲသာ နေကြရလေသည်။

ကျွန်ုပ်သည် အောင်မြင်ခြင်းအကြောင်းကို အမြဲရေးခဲ့၏။ "အနို့ ခင်ဗျားရော အောင်မြင်ပါရဲ့လား" ဟု မေးကြပါစေ၊ "ကျွန်ုပ်ထက် အောင်မြင်သူမရှိ မရှိ" ဟု ကျွန်ုပ်ပြောရဲ၏။ စာအုပ်ကြီးငယ်ပေါင်း ခြောက်ရာကျော် ရေးခဲ့ရာ ကဲ့ရဲ့ခြင်းခံရသော စာအုပ်ပေါင်း ဒါဇင်ဝက် ခန့်သာ ရှိပေသည်။

တိုင်းပြည်၏ မျက်လုံးတွေ ပွင့်ကြလေသည်။ အမှန်ကိုပြောခြင်း သည် ကြွားခြင်းမဟုတ်၊ "အတွေးအခေါ် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ကင်းမဲ့သူ များ လိမ္မာပါစေ" ဟူသော စေတနာနှင့် အမှန်ကို ပြောခြင်းဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ငါးထောင်စားထက် အောင်မြင်၏။ ငါးထောင်စားတွေ၊ သူဌေးကြီးတွေ ပျောက်ကွယ်၍သွားသောအခါ ကျွန်ုပ် မပျောက်မကွယ်၊ ပို၍ပင် ပေါ်ကောင်းပေါ်လိမ့်မည်။

ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ အလားတူ စာရေးဆရာကြီးများလည်း မိမိတို့ကိုယ်
 ကို ငါးထောင်စားထက် အောင်မြင်သူများ၊ အိုစီအက်ထက် အောင်မြင်
 သူများဟု စိတ်ချကာ ပဲပြုတ်နှင့် ထမင်းကြမ်းကိုစားရင်း စိတ်ကြီး ဝင်စေ
 ချင်၏။ ကျွန်ုပ်ကား နံနက်တိုင်း ပဲပြုတ် လက်ဖက်ရည်ကြမ်း၊ ထမင်း
 ကြော်ကို ပွဲတော်တည်ရင်း အလွန်စိတ်ကြီးဝင်၍နေ၏။

ကျွန်ုပ်နေသော နေရာသည် လွန်စွာ သေးနပ်သိမ်ငယ်၏။ ကျွန်ုပ်
 ကား တစ်နေ့တခြား ဝ၏၊ ပြောင်၏၊ ဆူ၏၊ အကောင်းမှ စားတာကို။
 မကောင်းလျှင် မျိုမကျ၊ မျိုမကျက စာမရေးနိုင်၊ စာမရေးနိုင်လျှင်
 တိုင်းပြည်က ပီမိုးနင်း၏ စာအသစ်၊ အသစ်ကို အဘယ်မှာ ဖတ်ရ
 တော့မည်နည်း။ ပဲပြုတ်နှင့် ထမင်းကြော်ထက် ပေါင်မုန့်က ပို၍ ကောင်း
 သေးသလား၊ ကော်ဖီရည်က ပို၍မြတ်သလား။

*

(၆)

စဉ်းစားဉာဏ်

လူတို့သည် တွေ့မှု၊ ကြံမှု၊ လုပ်ကိုင်မှု၌ အများအားဖြင့် စဉ်းစားဉာဏ်ကို မသုံးကြဘဲ အများ၏လုပ်ပုံ၊ ကိုင်ပုံကိုလိုက်၍ လုပ်ကြလေသည်။ ကိုယ်ပိုင်စဉ်းစားစား လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် လုပ်ကိုင်သူ နည်းပါးလေသည်။

အများ၏ တွေးခေါ်ကြံစည် လုပ်ကိုင်ပုံကို မိမိကိုယ်တိုင် စဉ်းစား ဉာဏ်ဖြင့် ဟုတ်မဟုတ်၊ တော်မတော်ကို ဝေဖန်အပ်ကြလေသည်။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်လည်း ရှိရာ၏။ အခြားသူများ လုပ်ကိုင်ပုံကိုလည်း ကြည့်ရလေသည်။

လူ၌ ဉာဏ်သည် အကြီးဆုံးသော လက်ရုံးကြီးဖြစ်၏။ အကြီးဆုံးသော အားစွမ်းဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း အများအားဖြင့် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ထက် သူတစ်ပါးဉာဏ်ကို အတည်တကျ မှတ်ယူတတ်ကြလေသည်။

ထိုတန်ခိုးအကြီးဆုံးသော စဉ်းစားဉာဏ်သည် အသုံးမဝင်သော

အရာမဟုတ်၊ လွန်စွာအသုံးဝင်သော အရာကို သုံးနိုင်လေလေ အကျိုးရှိ
လေလေ မဟုတ်ပါလော။

ကျွန်ုပ်တို့၏ စဉ်းစားဉာဏ် ရာခိုင်နှုန်း ၃၀ လောက်ကိုသာလျှင်
ကျွန်ုပ်တို့ သုံးကြလေသည်။ ထိုစဉ်းစားဉာဏ်အသုံး ရာခိုင်နှုန်းများ
လေလေ ပိုမိုကြီးပွားနိုင်လေလေ ဖြစ်မည်ကား ယုံမှားဖွယ် မရှိပေ။

စဉ်းစားဉာဏ်သည် လူ၌ အသုံးအကျဆုံး ဖြစ်လေရာ ထိုအသုံး
အကျဆုံးသောအရာကို အနည်းငယ်မျှသာ အသုံးပြု၍ နေကြသဖြင့်
မအောင်မြင်၊ မကြီးပွားသူတွေ များ၍နေလေသည်။ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ်
ကြံကြံဖန်ဖန် ရှာကြံစဉ်းစားသူများသည် လွန်စွာ နည်းပါးကြ၏။ ထိုသို့
နည်းပါးသလောက် မအောင်မြင်၊ မကြီးပွားသူတွေ များ၍နေကြလေသည်။

လောက၌ အစဉ်အလာသည် စဉ်းစားဉာဏ်၏နေရာကို ယူ၍
နေ၏။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ထုံးစံအစဉ်အလာတစ်ခုမှာ စဉ်းစားရန် မလို
သကဲ့သို့သာ ဖြစ်၍နေ၏။ စဉ်းစားရန်မလို၊ အမှန်ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ကျွန်ုပ်သည် နံနက် ၈ နာရီမှ ၉ နာရီအထိ နံနက်တိုင်း လမ်း
လျှောက်၏။ လမ်း၌တွေ့ကြုံသော အသိမိတ်ဆွေများက “လမ်းလျှောက်
တာ နေထွက်မှ လျှောက်ရသလား၊ စောစော လျှောက်ပေါ့၊ နံနက်
စောစောလျှောက်မှ ကောင်းတယ်၊ ကန်တော်ကြီးကို တစ်ပတ်လောက်
စောစောပတ်တာ အကောင်းဆုံး” ဟု ပြောကြလေသည်။ “ဘာဖြစ်
လို့ စောစောလျှောက်တာ ကောင်းသလဲ” ဟူ၍ကား မစဉ်းစားကြပေ။
လူအများ စောစောထပြီး လမ်းလျှောက်တတ်ကြ၏။ နံနက်ဝေလီ
ဝေလင်းအချိန်တွင် အချို့ကား စုံတွဲ၊ အချို့ကား တစ်ကိုယ်တည်း
လျှောက်ကြသည်ကို မြင်ရသောကြောင့်တစ်ကြောင်း၊ နံနက်ခင်းမှာ
လျှောက်ခြင်းသည် ကောင်းသည်ဟူ၍ ပြောကြခြင်းကြောင့်လည်း
ကောင်း ကောင်းသည်။ ဤအရာ စဉ်းစားရန်မလို၊ ဘုရားဟော ဒေသနာ

ဟူ၍ မှတ်ထင်နေကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်ကား နံနက် ၉ နာရီမှာ ရုံးတက် စရာမရှိသောကြောင့် ၈ နာရီမှာ နေ့ရော လေ့ရော ခံယူခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေးမိကြဟန် မတူပေ။

နံနက်စောစော ရန်ကုန်မြို့တွင် လမ်းလျှောက်ခြင်းကို အစကနဦး ၌ ၉ နာရီ ၁၀ နာရီ အလုပ်ဆင်းသောသူများ စ၍လုပ်ကြသဖြင့် ကောင်းသည်ဟု မှတ်ထင်၍ နေကြလေသည်။ စင်စစ်မှာကား နေ ထွက်မှ လျှောက်ခြင်းက ပို၍ကောင်းလေသည်။

လောက၌ နေမင်းသည် တန်ခိုးအကြီးဆုံးဖြစ်၏။ နေမရှိက အသက်ရှိသော သတ္တဝါများ အကုန်အစင်ပျောက်၍ ကုန်ကြရမည်။ နေမင်းသည် အသက်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ သစ်ပင်များသည် နေရောင် ခြည်ရှိရာသို့ အားပြုကြလေသည်။ နံနက်ခင်း၌ နေသည် လွန်စွာ ပူပြင်း သည် မဟုတ်ပေ။

အိမ်များမှာပင် နေတစ်ဝက်လောက် နေရောင်ဝင်မှ သန့်စင်ပေ သည်။ နေရောင်လုံးလုံးကင်းသောအိမ်၌ နေထိုင်ခြင်းမပြုအပ်ပေ။ နေသည် အသက်ဓာတ်အားကို သစ်လွင်လတ်ဆတ်စေလေသည်။ လေ ညင်းခံခြင်းသည် နေရောင်မပါက အသက်ဓာတ်မီးကို မှိန်မှေး စေလေ သည်။ သို့အတွက် နေကို 'နေမင်း' ဟု ခေါ်လေသည်။ လကို 'လမင်း' ဟုခေါ်သည်ကား အခြားမဟုတ်။ လရောင်သည် နေမင်းမှ ရိုက်ခတ် သော အရောင်ပင်ဖြစ်လေသည်။ လရောင်မှာ အပူဓာတ်ရှိလေသည်။

သက်ရှိသက်မဲ့ အရာဟူသမျှ အပူဓာတ်ရှိ၏။ ရေခဲမှာလည်း အပူဓာတ်ရှိ၏။ အပူဓာတ်မရှိက ဤပထဝီမြေကြီးသည် စတုရန်း တစ်လက်မသို့တိုင်အောင် ကျုံ့၍သွားလိမ့်မည်ဟု လောကဓာတ်ဆရာ ကြီးများကပြော၏။ ဤကား မဟုတ်ပေ။ အပူဓာတ်မရှိက ဤကမ္ဘာ မြေကြီးသည် ငုတ်တုတ် ပျောက်ကွယ်သွားဖို့ ရှိလေသည်။ အပူသည်

အသက်ပင်ဖြစ်လေသည်။ သွေးမှာပူသဖြင့် အရည်ဖြစ်သည်။ အေးလျှင် ခဲသွားလိမ့်မည်။ ထိုအခါ အသက်ရှင်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပေ။

သို့အတွက် ဥရောပတိုက်တိုင်းမှာ နေရောင်ခြည်အသင်းများ တည် ထောင်ကာ ကိုယ်လုံးချွတ်ကာ နေရောင်ကို ခံကြလေသည်။ ဤနည်း သည်ကား အလွန်ကျင့်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုမျှလောက် အပူခံခြင်းသည်လည်း ဓမ္မတာသဘောတရားနှင့် ဆန့်ကျင်သော အလွန်ကျင့်ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ရန်ကုန်၌ သမံတလင်းမှာ နေလျှင် ရောဂါဖြစ်သည်။ သွက်ချာပါဒ ဖြစ်မည်... စသည်ဖြင့် ပြောကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်သည်ကား အယုံတရား လုံးလုံး မရှိပေ။ ယုံလျှင်လည်း ဖြစ်တတ်၏။

ရောဂါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းများသည် တစ်ကြောင်းတည်း မရှိ။ အမျိုးမျိုးသော အကြောင်းတွေ စုပေါင်းနှိပ်စက်မှသာ အများအားဖြင့် ရောဂါရတတ်လေသည်။ ဓားခုတ်ခံရ၍ သေသူ၊ သေနတ်ပစ်၍ သေ သူ၊ ဦးဆက်ကွဲအောင် အရိုက်ခံရ၍ သေသူများကား ဓား၊ သေနတ်၊ တုတ်ဟူသော တစ်ခုတည်းသောအကြောင်းကြောင့် သေရသည်ကား မှန်ပေ၏။ အခြားရောဂါရပ်များမှာ ထိုကဲ့သို့မဟုတ်ပေ။ သစ်သား ရှားပါးသော အရပ်များမှာ လူတွေ အဘယ်ပုံ နေကြပါသနည်း။ ကျွန်ုပ် တို့ကိုယ်တိုင် နေခဲ့ဖူးလေသည်။

စဉ်းစားဉာဏ်ကို မသုံးက စောစောစီးစီးသော်လည်းကောင်း သေ တတ်၏။ ဆင်းရဲစွာသော်လည်းကောင်း နေရ၏။ စဉ်းစားဉာဏ်သည် အရာရာမှာ လို၏။ သို့သော်လည်း စဉ်းစားတိုင်း မှန်သည်ဟု မဆို လိုပေ။ အကြောင်းမူကား လူ၏ စဉ်းစားဉာဏ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပင် မှား တတ်လေသည်။ တိရစ္ဆာန်များမှာ မစဉ်းစားဘဲ လုပ်ကြသောကြောင့် မမှားကြပေ။ စာကလေးသည် စာပေါင်းသိုက်လုပ်ရာ၌ မမှားပေ။ သို့သော်လည်း ထိုအလုပ်မှာ ကမ္ဘာဦးက ယခုတိုင်အောင် မတိုးတက်ပေ။

၎င်းသည် အလိုလိုသိသော အသိကို အားကိုးကြ၏။

ထိုအလိုလို အသိမှာလည်း များစွာ မများပေ။ အိပ်ခြင်း၊ စားခြင်း၊ လင်မယားညားခြင်း အလုပ်များထက် မပိုကြပေ။ လူမှာကား မှားယွင်း တတ်သော စဉ်းစားဉာဏ်ကို မသုံးလျှင် မဖြစ်သော နေရာတွေ များစွာ ရှိကြလေသည်။

စဉ်းစားဉာဏ်ကို ပို၍မှန်ကန်စေရန် နည်းလမ်းသည်ကား အမှတ် သညာများခြင်း၊ အတွေ့အကြုံများခြင်း ဖြစ်လေသည်။ လူ၏ဘဝသည် တိုတောင်းသော ဘဝဖြစ်၏။ ထိုတိုတောင်းသော ဘဝ၌ လူတစ်ယောက် တည်း၏ ဗဟုသုတ အကြားအမြင်သည် လွန်စွာနည်းပါးလေသည်။

အတွေ့အကြုံ၊ အကြားအမြင် နည်းပါးသောအခါ စဉ်းစားဉာဏ် သည်လည်း မပေါက်မရောက်၊ ညံ့ဖျင်းလိုကင်းလေသည်။ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတသည် စဉ်းစားဉာဏ်အတွက် ထင်းနှင့်တူ၏။

စဉ်းစားဉာဏ်သည်ကား ထိုထင်းနှင့်ချက်ရသော ထမင်းနှင့်တူ ၏။ ထိုထင်းမရှိက ထမင်းသည် နပ်မည်မဟုတ်ပေ။ ထို့အတူ ဗဟုသုတ တည်းဟူသော အကြားအမြင် မလုံလောက်ချေက စဉ်းစားဉာဏ်တည်း ဟူသော ထမင်းသည် မနူးမနပ် မြဲစိစိနေတတ်လေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာလူမျိုးများမှာလည်း မြန်မာပြည်၏ အကြောင်းကို သာ သိချေက ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးနှင့်ဆိုင်သော စဉ်းစားရန်အချက်တို့၌ မနူးမနပ် ဖြစ်တတ်လေသည်။

*

(၇)

စိတ်ချ လုံခြုံရေး

ကြောက်တတ်သောစိတ်၊ အားငယ်သောစိတ်၊ ထိုစိတ်များသည် လူ သတ္တဝါအများတို့မှာ အမြဲလိုပင် ပူးကပ်နှောင့်ယှက်၍ နေကြလေသည်။ အခါများစွာ ထိုစိတ်များသည် အကြောင်းမဲ့ဖြစ်ကြလေသည်။ အကြောင်း မူကား ထိုစိတ်များသည် ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခု ပေါ်လာလိမ့်မည်ဟု ကြိုတင် တွေးထင်သောစိတ်မှ ထွက်ပေါ်လာလေရာ ထိုတွေးခေါ်သော ဘေးအန္တရာယ်များသည် မပေါ်လာသည့်အခါ အကျိုးမဲ့ ကြောက်ရွံ့ခြင်း မျိုး ဖြစ်လေသည်။

မော်တော်ကား အပြိုင်မောင်းသော ကမ္ဘာကျော် ယောက်ျားတစ် ယောက်၏ ဇနီးသည်က မိမိ၏လင်သည် စွန့်စားရသော အသက်မွေး ခြင်းကို လွန်စွာနှစ်သက်သည်။ ဤစွန့်စားရသောအလုပ်ကို မိမိ အတန် တန်ဖျက်သော်လည်းမရ။ အမြန်နှင့်အနှေး မော်တော်ကားနှင့် သေလိမ့် မည်။ ယခုနှစ် ဤစားပွဲမှာ နှစ်ယောက်အတူတူ ထိုင်ရသေးသည်။

နောင်နှစ်ခါ သည်အချိန်ကျလျှင် ယခုလို ပျော်ပျော်ပါးပါး နေနိုင်ကြပါ့
မလားဟူ၍ အမြဲစိုးရိမ်ခဲ့လေသည်။

ဤစိတ်ကြောင့် အမြဲချောက်ချားလျက် ညဉ့်နက်သန်းခေါင်များ၌
အိပ်၍နေသော လင်ကိုကြည့်ကာ အိပ်မပျော်နိုင်အောင် ကြောက်ခဲ့လေ
သည်။ သို့သော်လည်း ယခုတိုင်အောင် ၎င်း၏ ယောက်ျားမှာ ဤကဲ့သို့
မသေသေးပေ။ ထိုမသေကြောင်းကို ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်သည့် အခါများက
တင်ကြို၍ သိရှိရချေလျှင် ပျော်ပျော်ကြီး နေမှာပဲဟု ၎င်းမိန်းမက ပြောပြ
လေသည်။

ထိုစိုးရိမ်ကြောင့်ကြခြင်းသည် ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်မီမှာ ပေါ်
ပေါက်မြဲဖြစ်လေသည်။ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် တွေ့သည့်အခါ စိုးရိမ်ကြောင့်
ကြခြင်း မရှိတော့ပေ။ အများအားဖြင့် ဘေးတွေ့သည့်အခါ ဘေးမှလွတ်
အောင် ကြိုးစားသဖြင့် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရန် အချိန်မရှိတော့ပေ။ ဘေးမှ
မလွတ်နိုင်လျှင်လည်း အသေကဲ့သို့ဖြစ်ကာ ကြောင့်ကြပူပင်အားတော့
မည်မဟုတ်ပေ။ ပျက်စီးခြင်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ်တို့မည်သည် အခါများ
စွာ ကြောက်တတ်သောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တတ်လေသည်။ ကြောက်သော
စိတ်သည် ကြောက်သောအရာကို ဖြစ်စေနိုင်လေသည်။

လူတို့သည် ချမ်းချမ်းသာသာ လုံလုံခြုံခြုံနေဖို့အရေးကို လွန်စွာ
တွေးတောကြသဖြင့် အကြောက်သန်၍ နေကြလေသည်။ တစ်စုံတစ်
ယောက်က ခြိမ်းခြောက်လိုက်သည့်အခါ ကြောက်စိတ်ပေါ်၍ လာလေ
သည်။ ခြိမ်းခြောက်သည့်အခါ ကြောက်ဖို့မရှိပေ။ ကမ္ဘာပေါ်၌ ခြိမ်း
ခြောက်တိုင်း ခံရသည်ဟု များစွာမကြားရပေ။ ကြောက်တတ်သော
သူသည် အဘယ်အရပ်မှာမဆို အောက်ကျ၊ နောက်ကျ ဖြစ်ရလေသည်။
လူများသည် သူရဲကောင်းကို ချီးမြှောက်ကြ၏။ ရိုသေကြ၏။ ချစ်ခင်
ကြည်ညိုကြလေသည်။ သူရဲဘောနည်းသောသူများကို ရှုတ်ချ မုန်းထား၊

ရွံ့ရှာကြလေသည်။ သို့အတွက် “ကြောက်သူကို တိုး၍ ခြောက်သည်” ဟူသော စကားရှိလေသည်။

ထိုကြောက်စိတ်သည် လွန်စွာဆိုး၏။ ခွေးများသည် တစ်ရပ် တစ်နယ်၌ အမြီးကုပ်၍ သွားသည့်အခါ ရွာခံခွေးများ၏ နှိပ်စက်ခြင်းကို ခံရ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ငယ်စဉ်က ကျောင်း၌မွေးထားသော ဂျင်နားခေါ် ခွေးကြီးတစ်ကောင်သည် အဘယ်အရပ်ကို ရောက်စေကာမူ အမြီးမချ၊ အမြီးတထောင်ထောင်နှင့်သာ လှည့်ပတ် သွားလာခဲ့လေသည်။ အဘယ် ခွေးမျှလည်း ၎င်းအား နှိပ်စက်ခြင်းမပြုပေ။

ရန်ကုန်မြို့ ဘတ်စ်ကားများ၌ မြန်မာရေလည်သော ဂေါ်ရင်ဂျီ စပယ်ယာကလေးများသည် အင်္ဂလိပ်၊ တရုတ်၊ မြန်မာ၊ မူစလင်များ အပေါ်၌ များစွာယဉ်ကျေးကြသော်လည်း မိမိတို့၏ အမျိုးသားဂေါ်ရင်ဂျီ တစ်ယောက် စုတ်နုပိအောက်ကျစွာ ထိုင်လာသည့်အခါ အခယူရာ၌ပင် ဆဲဆိုကြိမ်းမောင်းကာ “အူလူး၊ ခွေးကုလား” ဟူသော စကားများဖြင့် ဖော်ကား၊ မော်ကား ပြုလုပ်ကြလေသည်။

ထိုကြောက်စိတ်များသည် အခက်အခဲများကို ပိုမိုကြီးလေးစေနိုင် ၏။ အကြောက်သည် အကြံဉာဏ်ကို တုံးစေနိုင်လေသည်။ အခက်အခဲ ကလေးများကို အခက်အခဲကြီးဖြစ်အောင် ချဲ့၍ကြည့်သော မှန်ဘီလူးနှင့် တူလေသည်။ ၎င်းပြင် ထိုစိတ်သည် ကြောက်တတ်သော အရာကို ကြည့်၍နေသဖြင့် ဘယ်အရာကိုမျှ မမြင်တတ်ပေ။ သို့ဖြစ်လေရာ မကြံ တတ်၊ မစည်တတ် ဖြစ်ကြရလေသည်။

သူဌေးတစ်ယောက်သည် ကြေးနီသတ္တုအလုပ်ကိုလုပ်ရာ ငွေပေါင်း မြောက်မြားစွာ ဆုံးပါးလေသည်။ ထိုအခါ ငါပျက်စီးပြီဟုပြောပြီး မယား ချောကလေးကို သေနတ်နှင့်ပစ်၍သတ်၏။ မိမိကိုယ်ကိုလည်း ပစ်၍ သတ်လိုက်လေသည်။ နှစ်လောင်းပြိုင် မသာချပြီးနောက် ၎င်း၏ ပစ္စည်း

အခြေအနေကို စစ်ဆေး၍ ကြည့်ကြသောအခါ ရွှေဒင်္ဂါး ရှစ်သိန်းကျော် ကျန်ရှိနေသေးသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

“မိလျံနာများသည် မပြုံးမရယ်နိုင်သော သူများဖြစ်သည်” ဟု ‘အန်ဒရူးကာနာဂျီ’ က ပြောလေသည်။ မှန်လည်းမှန်၏။ ၎င်းတို့သည် အမြဲကြောက်ရွံ့ ပူပန်နေသူများဖြစ်ကြလေသည်။ သို့ဖြစ်လေရာ ကြွယ်ဝတိုင်း ချမ်းသာသည် မဟုတ်ကြောင်းကို သိနိုင်လေသည်။ ကြောက်ရွံ့စရာ ဆေးအန္တရာယ်တို့သည် ကုန်သည်များ၏ အလုပ်၌ သာ၍များလေသည်။ ကုန်သည်အလုပ်မှာ စိတ်ချလုံခြုံရေးကိုသာ ဂရုစိုက်၍ နေကြချေက ကြီးပွားမည်မဟုတ်ပေ။ စိတ်ချလုံခြုံရေးသည် ကြီးပွားအောင်မြင်ခြင်းမဟုတ်၊ ချမ်းသာခြင်းလည်း မဟုတ်၊ စိတ်ချလုံခြုံခြင်းသည် လက်ဝဲဂိုဏ်းဖြစ်လေသည်။

စိတ်ချလုံခြုံခြင်းသည် ရွေးတစ်ခြမ်းမျှ အဖိုးမတန်၊ မနာမကျင်ခြင်းသာဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း သိန်း၊ သန်းမကသော လူတို့သည် အသက်ကုန်သည့်တိုင်အောင် စိတ်ချလုံခြုံရေးကိုသာ ဂရုစိုက်၍ နေကြလေသည်။ စီးပွားရှာဖွေခြင်းသည် စိုးရိမ်စရာ၊ ကြောက်စရာတို့ဖြင့် ရောပြွမ်း၍နေ၏။

လူဟူသမျှ ကြောက်၏။ တောအမဲဟူသမျှသည် ရန်သူကို အမြဲကြောက်သလို၊ လူအချင်းချင်းလည်း အမြဲကြောက်၍ နေရလေသည်။ ကလေးများကို မိဘများသည် အကြောက်ကိုသင်၍ပေး၏။ ကလေးများသည် အကြောက်နည်းသူများဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း ကြောက်ရသူတစ်ယောက် ရှိမြဲဖြစ်လေသည်။

လူကြီးများမှာ ပစ္စည်းဆုံးပါးမှာ၊ ဂုဏ်ပျက်မှာ.... စသည် ကြောက်စရာတွေ များစွာရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် ကြောက်ရွံ့သောစိတ်သည် စိတ်ချ လုံခြုံခြင်းကို ရှာဖွေသောစိတ်၊ ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွားစိတ်ဖြစ်

လေရာ လူ၏ သဘာဝ၌ အရင်းတည်နေလေသည်။ သို့သော်လည်း ထိုအကြောက်ကို ထိုမျှလောက်သာ နေစေမှု၍ အားပေး ချီးမြှောက်ကာ အမျိုးမျိုးကြီးကျယ်အောင် ပြုကြလေသည်။

အဘယ်ပုံ အားပေးပါသနည်းဟုဆိုသော် ထိတ်စရာ လန့်စရာ ရုပ်ရှင်ကားတွေကို ကြည့်ခြင်း၊ ထိတ်စရာ လန့်စရာ စာအုပ်တွေကို ဖတ်ခြင်းအားဖြင့် ကြီးမြင့်အောင် ပြုကြလေသည်။ တစ္ဆေစကားကို နားထောင်ခြင်းသည် အကြောက်၌ ပျော်မွေ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

လူအချင်းချင်းပေါင်းသင်းရာ၌ သင့်မြတ်ညီညွတ်ခြင်း ရှိရသည်။ သို့သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ခိုက်ရန်ပြုရ ပေလိမ့်မည်။ ခိုက်ရန်မပြုချေက လူ့အောက်ကျတတ်လေသည်။ လူများ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်းကို လောက၌ ကြီးပွားအောင်မြင်သူများသည် အခံရဆုံး ဖြစ်ကြလေသည်။

သို့ဖြစ်လေရာ.... ထိုအရာများကို ကြောက်ရွံ့နေလျှင် အဘယ် အလုပ်ကိုမျှ လုပ်၍ရတော့မည်မဟုတ်ပေ။ စီးပွားရှာခြင်းမှာလည်း အန္တရာယ်များ၏။ အန္တရာယ်မရှိဘဲ ကြီးကျယ်စွာ ဖြစ်ထွန်းနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ဘေးအန္တရာယ်ကို ကြောက်၍နေခြင်းဖြင့် ဘေးကိုမရှိအောင် လုပ်၍မရပေ။

သို့ဖြစ်လေရာ.... အကြောက်၌ အတိုင်းအရှည် ထားသင့်ကြလေ သည်။ ရုပ်ပျက်၊ ဆင်းပျက် ကြောက်ခြင်းသည် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် အမှားအမျိုးမျိုးကို တိုးတက်စေရုံမျှသာ ရှိချေမည်။

*

(၈)

အပေါင်းအသင်း

အချို့သောသူများကို အသင် တွေ့ကြုံ စကားပြောရသည့်အခါ အထပ်ထပ်တွေ့ချင်ဖူးသော စိတ်ရှိဖူးပေလိမ့်မည်။ ဤကား ရုပ်ရည်နှင့် မသက်ဆိုင်၊ ခင်မင်ခြင်းတစ်မျိုး ဖြစ်လေသည်။ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာဟု အသင်သတိပြုမိပါရဲ့လား။

သတိမပြုက သံလိုက်ဓာတ်၊ ညှို့ဓာတ်၊ ကျမ်းများကို တွေးမိပေလိမ့်မည်။ “စကားပြောသည့်အခါ တစ်ဖက်သား၏ နှာခေါင်းရင်းကို ကြည့်၍ပြော...၊ သံလိုက်ဓာတ်အားကောင်းအောင် အသက်ကို ဘယ်လိုရှူ၊ အဘယ်လို ဂါထာကိုရွတ်...ဟူသောနည်းများ” ဟု မှတ်ထင်ကောင်းမှတ်ထင်ပေလိမ့်မည်။

ဤကဲ့သို့ မှတ်ထင်မိချေက ၎င်းတို့၏ လျှို့ဝှက်သောနည်းကို မသိဟု မှတ်ရမည်။ အချို့သောသူများသည် ရုပ်ရည်သားနား ခုံညား၏။ အချို့ကား ငွေကြေးပေါများ၏။ သို့ပါလျက် ၎င်းတို့လို မပေါများ၊

ရုပ်လည်းမခံညားသူ အချို့တို့မှာ ၎င်းတို့ထက် ချစ်ခင်သူ ပိုမိုများပြားကြလေသည်။ အဘယ်လို သံလိုက်ဓာတ်မျိုးနည်း။

ချစ်ခင်သူများသော သူများသည် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနည်းစနစ်ကို သိသူများဖြစ်ကြလေသည်။ အဘယ်အရာမှာမဆို စနစ်ရှိ၏။ စနစ်ကို မသိက အပြစ်မရှိဟု မှတ်ရမည်။

အများအထင်အရ မျက်နှာချိုချို၊ ပြုံးပြုံးကလေးနှင့် “ဟုတ်ပါ့”၊ “မှန်ပါ့”၊ “မိန့်တိုင်းပါ”၊ “မှန်ပါတယ်”၊ “ကောင်းလှပါပြီ” ဟူသော စကားမျိုးကို သုံးတတ်လျှင် လူပေါင်းတတ်ပြီ၊ လူဝင်ဆံ့ပြီဟု မှတ်ထင်ကြ၏။ အချို့လည်း မြောက်ပင့်ကြ၏။ အချို့လည်း လိုက်လျောကြ၏။ အချို့လည်း တစ်ဖက်သားပြောသမျှကို သဘောကျဟန်နှင့် ရယ်မောကြ၏။ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် တွေ့ဖူးသည်မှာ တစ်စုံတစ်ရာပြောမည်ဟု စကားစရုံမျှနှင့် “ဟုတ်လိုက်တာ ဟား...ဟား...ဟား” ဟု လက်ခုပ်တီး လက်ဝါးတီး ရယ်သူတစ်ယောက်ကို တွေ့ဖူးခြင်းဖြစ်လေသည်။

ဤလူသည် လူပလီ၊ လူညာ၊ အဟုတ်တကယ် စိတ်ပါ၍ သဘောကျရယ်သောသူ မဟုတ်။ လိုက်သူ၊ ရောသူဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ သိလိုက်လေသည်။

အချို့က ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရာ၌ မိမိတို့၏အစွမ်းကို ရှင်းပြချင်သော သတ္တိကို ဖုံးဖိကာကွယ်ခြင်း မပြုနိုင်ကြပေ။ အချို့ကား မိမိတို့ကိုယ်တိုင်နှင့် မိမိတို့နှင့်ပတ်သက်သမျှတို့ကို ပြောပြတတ်ကြ၏။ အချို့လည်း လူပေါင်း လေး၊ ငါးယောက် စကားပြောကြရာ၌ ကုပ်ကုပ်နှင့် မထင်မရှား နေတတ်သူတစ်ယောက်ကို အနုပီစုတ် ကုပ်စုတ်ထင်ကာ စကားပြောရာ၌ ထိုလူမျိုးကို ဂရုမစိုက်၊ သားနားသူများကိုသာ အာရုံစိုက်၍ ပြောတတ်ကြလေသည်။

တစ်ရံသောအခါ ဆွမ်းကျွေးသော အိမ်တစ်အိမ်၌ ထမင်းစားပြီး

နောက် ဝိုင်း၍စကားပြောကြရာ ဌာနာအုပ်တစ်ယောက် ပါဝင်၏။ ၎င်းသည် ပုလိပ်များအကြောင်းကို ပြောရာ၌ အလွန်နားထောင်ကောင်း၏။ စာရေးသူလည်း စကားနားထောင်သူအထဲတွင် ပါဝင်၏။ သို့သော်လည်း သားနားစွာ မဝတ်၊ ဆံပင်မှာ မဖြီးမလိမ်း၊ ရှုပ်အင်္ကျီနှင့် လုံချည်တစ်ပတ်နွမ်းကိုဝတ်၏။ သို့အတွက် ၎င်းသည် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ ကျွန်ုပ်ဘက်ကို မျက်နှာမလှည့်၊ အခြားသူများကိုသာ ဂရုစိုက်ပြော၏။

၎င်းစကားဆုံး၍ ပြန်ခါနီးသောအခါ ၎င်းပြောသောစကားများနှင့် ပတ်သက်၍ စကားသုံး၊ လေးခွန်းကို ပြောသောအခါ မလေးစားလောက်သူမဟုတ်ကြောင်းကို သိသဖြင့် မရဲတရဲ ကြည့်နည်းမျိုးဖြင့် ကျွန်ုပ်ကိုကြည့်ကာ ကျွန်ုပ်၏စကားကို ထောက်ခံ၏။ ထိုအတွင်း လခနှစ်ရာကျော်ရသော စာရေးကြီးက “ဆရာ” ဟု ခေါ်ကာ ကျွန်ုပ်ကို စကားတစ်ခုပြောရာ ဌာနာအုပ် မျက်နှာပျက်လျက် မနေတတ်၊ မထိုင်တတ် ဖြစ်၍နေပြီး မကြာမီ ထ၍သွားလေ၏။

ဤကဲ့သို့ တစ်ယောက်အပေါ်တစ်ယောက် အထင်သေးခြင်း၊ ငါ့လောက်မဟန်ဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည်လည်း အချို့သောသူများ၌ အပြစ်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်လေသည်။

အချို့လည်း တွေ့ကြုံပေါင်းသင်းရာ၌ “ငါ့ကိုဂရုစိုက်ကြရဲ့လား”၊ “ငါ့ကို ဘယ်လိုများထင်ကြသလဲ” ဟူသော အတွေးမျိုးတွေ စိတ်ထဲ၌ မှိုင်းမှုန်၍နေရာ မျက်နှာမှာလည်း မှိုက်ညိုသလိုဖြစ်၍ နေတတ်လေသည်။

အတိုချုပ်နည်းများမှာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရာ၌ အများခင်မင်လေးစားစေလိုကာ၊ မိမိနှင့်ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာ ဟူသမျှ ဂရုမစိုက်ခြင်း၊ မပျင်းမရိအောင် လုပ်တတ်ခြင်းများ ဖြစ်လေသည်။ သိသိသာသာ လိုက်လျောခြင်း၊ ပလီခြင်း၊ ပင့်ခြင်းများသည် အစစ်မဟုတ်သဖြင့် အတန်ကြာလျှင် ပေါ်ပေါက်တတ်လေသည်။

သူတစ်ပါးပြောသောအကြောင်းအရာများကို အဘယ်မျှပင် ငြီးငွေ့ ဖွယ်ဖြစ်စေကာမူ အရေးတယူ ဂရုတစိုက် နားထောင်ခြင်း၊ စိတ်ငယ်ခြင်း၊ ရှက်ကြောက်ခြင်း၊ မနာလိုခြင်း စသည့်စိတ်များကင်း၍ သူတစ်ပါး စကား ကူညီထောက်ပံ့ အားရှိစေခြင်း၊ ဆိုလိုရင်းကား သူတစ်ပါး စကား ပြော အားရှိအောင် ပြုလုပ်ပြောဆိုခြင်း၊ မျက်နှာထား တင်းခြင်းများကို ရှောင်ကြဉ်ရာ၏။

ပရိသတ်ထဲ၌ မည်သူမဆို အရေးအရာ ရောက်လိုသော စိတ်ရှိ၏။ ထိုစိတ်ကို အမူအရာ၊ အပြောအဆိုဖြင့် အားပေးရာ၏။ ဥပမာ၊ ညစာ စားပွဲအပြီး၌ တစ်စုံတစ်ယောက် ထ၍ စကားပြောရာ ၎င်းပြောသူမှာ အစဖြစ်သဖြင့် မရဲတရဲကြောက်ရွံ့စွာ ဆိုင်းငံ့ထစ်ငေါ့စွာနှင့် ပြောဆိုလျှင် အားပေးသော အမူအရာနှင့် နားထောင်ရာ၏။ အတန်ငယ်မျှ ကောင်း သော စကားလုံးများပါလျှင် သဘောကျလှသဖြင့် ခေါင်းညိတ် အားပေး ခြင်း၊ လက်ဝါးတီးခြင်း စသည့်နည်းကို သုံးရသည်။

သူတစ်ပါးနှင့် ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာများကို ဂရုစိုက်ရ မည်။ အရင်တစ်ကြိမ် တွေ့ကြုံစဉ်က တစ်ယောက်ယောက်ထံမှ ကြားရ သော အဖြစ်အပျက်တစ်ခုခုကို မမေ့ကြောင်းပြရမည်။ ဥပမာ... တစ် ယောက်ယောက်မှာ အစေခံကောင်းကောင်း တစ်ယောက်ကိုလို၍နေ ကြောင်း သိရအံ့။ နောက်တစ်ကြိမ်တွေ့သောအခါ “အစေခံရပြီလား၊ ဘယ်မှာတော့ ကျုပ်သတင်းရထားတယ်၊ မှာလိုက်ရမလား၊ ကလေး ဝက်သက်ပေါက်နေတယ်ဆိုတာ အခု သက်သာပြီလား၊ ဘယ်ဆရာဖြင့် အင်မတန်တော်တယ် ကြားတယ်” ဟူသော နည်းသည် တစ်ဖက်သား ကို ခင်မင်ဂရုစိုက်ကြောင်း ပြခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

မိမိနားမလည်၊ မတတ်၊ မသိသော လက္ခဏာကို ရိုးရိုးမှန်စွာ ပြ၍ သိချင်စိတ်နှင့် မေးမြန်းစုံစမ်းခြင်း၊ ဥပမာ... “ဆင်းရဲသားဝါဒနှင့်

ပတ်သက်၍ နောက်ဆုံးပေါ်သော အကောင်းဆုံးသော ကျမ်းတစ်စောင်
လောက် နာမည်ကြားသိဖူးရင် ပြောစမ်းပါ” ဟူသော တောင်းပန်နည်းမျိုး၊
တပည့်ခံနည်းမျိုးသည် ဆရာတင်ခြင်း၊ ဗဟုသုတ ပိုမိုခြင်း ပြသဖြင့် တစ်
ဖက်သားအား အရေးပါအရာရောက်အောင် ချီးမြှင့်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

သို့သော်လည်း ၎င်း၏ ဝါသနာ၊ ၎င်း၏ ကျွမ်းကျင်ရာကိုသာ
မေးရမည်။ သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်း၊ ကမ္ဘာပေါ်၌ နောက်ဆုံးပေါ်ပေါက်
ဖြစ်ပျက်ခြင်းများအကြောင်းကို သိ၍ ထားရမည်။ အကြောင်းမူကား
တစ်ခါတစ်ခါ ပြောစရာစကားမရသဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်၍ နေကြရသည်မှာ
အတော်ကြီးသော ဝန်လေးခြင်းတစ်ခုဖြစ်ရာ ဗဟုသုတများသူ၊ စာဖတ်
များသူတို့သည် ထိုအခါမျိုး၌ အများဂရုစိုက်၍ နေသောအကြောင်း
တစ်ခုခုကို စ၍ပေးနိုင်လေသည်။

သို့သော်လည်း မိမိက ဆက်လက်၍ မပြောဘဲ အခြားသူများပြော
သည်ကို နားထောင်သူအဖြစ်နှင့် နေရမည်။ စကားပြတ်၍ တိတ်ဆိတ်
လျက် မနေကြရအောင်သာ မိမိက စကားစရှာ၍ပေးနေသူအနေနှင့် နေရ
မည်။ အပြောများခြင်းထက် နားထောင်ခြင်းက ပို၍ ခရီးရောက်သည်။

*